

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Ingelstad Adress: Vallby
 Socken: Kverrestad Berättat av: f. lantbr. Ola Nilsson, N.
 Uppteckningsår: 1944 Född år 1866 i Kverrestad

Kverrestad
nr 12

Jätten Skägge-mamma och kyrkan, 1.

Jättarna kastade sten mot kyrkan, 2.

Faberslocken, 3.

(Ett Juläventyr vid källan, 4), löv blev silfverpengar, 5. 4.

Glödde och Plarve, Ett julsäventyr, 5.

Bloss på backen lillejulafton, 6.

Upplevelsen vid Kverrestads bydestua i juletid, 7; "bydestue pågen".

Tranan och Tor, 8.

H. G. 14.

Ett möte med varulven, 9.

Trollen vid Skäggaby och raktningen, 10.

Trollkonan och kranssöken, 11.

Skattsägen, 12.

ACC. N:R M. 9680:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Jätten Skägge-momma och kyrkan.
En jätte vid namn Skägge-momma byggde
den första kyrkan i Knevestad. Han bodde i Skäggsby.

ACC. N:R M. 9680:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Jätlarna kastade sten mot kyrkan.

Jätlarna kastade sten mot Hovrudsstads kyrka för
att slå ned den.

Gaberstocken

Gaberstocken var en cirka 3 alnar lång stång med uttag för benen. Man sålade om att i hennes tid ha personer rullat där. En pojke från S. Koseröd hade stulit, och så frödes han till stocken för männen och sattes fast. Hans mor kom för männen och hade en smörgås i handen och lämnade honom och sade: "Å den med stick och beked!"

Man var född 1829.

4
Ett juläventyr vid källan

Nere på Ingelstads mark var en källa. Det
lig ett hus i närheten. Julafton sade moran till
sina barn, att de skulle gå till källan och
hämta en spann vatten. Långt om länge kom
de tillbaka, och så var de så gläda för det, så ber-
nen de grät. Så sade de: "Där är inget vatten i
källan, där är bara lör." Så skulle moran hitta i
spannet, och den var tom. Men på botten var span-
net fullt av silfverpengar. Och hon fick bätta ner
till källan, för hon trodde, att den var full av peng-
ar. Men när hon kom ner till källan, var den full
av blott vatten.

Klödde och Slave Ett julärenden.

Ett par folk bodde i S. Kvernstad. Så hade de varit i stan och handlat. Det var julafton. Men det blev sent, innan de kom hem. När de så kom vid Skäggabjör, där han bodde, som byggde byggen, ~~skrek~~ skrek det inne i backen:

"Hälsa Klödde att Slave ä dö." Så kom de hem och skulle spisa julettan. Och så ^{sade} moran till barnen: "Kan ni lämna er påga, när vi kom mitt för Skäggabjörbacken i kväll, så skrek det inifrån backen: "Hälsa Klödde att Slave ä dö."

Då sto Klödde ute i baghuset och tappade öl av öltunnan med juleket i ett hoppruckil. Och han blev så förligen, när han hörde det att han glömde sätta byggen i hålet så ölet fortsatte att rinna. De hördet det inne i skogen och sprang ut för att se efter. Men Klödde var försvunnen. Och han hade haft så brått, att han glömd tunnan. Och den var i gården i min tid. Jag har själv sett den. Den synde cirka 30 liter.

Bloss på backen lillejulaften.

Far hade ett arrendeställe i Bollnäs. Det var nummer 11. Och där var en stor backe. Jag såg pengabloss där en natt. Det var lillejulaften och hela backen lyske. Det riktigt flammade upp en 3 till 4 alnar högt. Det varade cirka 10 minuter. Jag såg det genom fröstet vinfrön stupar, för jag låg i bädd vid fönstret. Och ja kallade på min systersyster och hon såg det också. Så kallade vi på far och mor, och de kommo fram till fröstet för att titta. Men så gynnades det inte något längre.

7.

Uppköcher vid Kromstadts bryderia i juletid.

När i S. Kromstad lag en bryderia. Där gjorde bryderiepojken. Jag såg honom en gång. Det var bara en liten pojke, och en halv alm lång. Han hade en röd silkelhatt på huvudet huudet men var annars klädd som vilken pojke som helst. Han sade ingenting och inte ja heller. Jag hälsade på honom och han hälsade igen.

Jag hörde en sommar, hur de bjöt i bryderian. Och de skojade så. Men ja visste, att där var ja ingen. Ja gick inte dit, men jag hörde det tydligt, ja sa ja så då.

ACC. NR M. 9680:8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Teman och Tor
För brukade de säga:
Tredje bruden i Tor
då hiden huan på skånen fri.

blet nöte med varuhv.

Ena Jakoba i Färs var med barn. Hon hade varit och sett en mor, när vi bodde i Bollnäs. När hon då var på hemväg och hunnit halvvägs mot hemmet, kom där en varuhv. Och hon blev fröknäckt. Men hon hade minnesnärvaro nog att lyfta fröklädet av sig. Och det tog varuhven fast i och bit och köll i. Och hon släppte inte, förrän hon kom till porten där hon bodde och skulle locka ^(i färs) locka upp den. Så hon fick inte fäta i in. Annars hade hon fröknäckt barnet, så att det blivit en mor eller en varuhv.

Trollen vid Skäggsby och raktningen
För hade alla bönderna sina kreatur ute på
bete tillsammans. Och så kunde de om varje dag
att ha en föra höre att vakla dem. De befände
vid & Skäggsby. Trollen i Skäggsby hade en röth-
brukig kor som de släppte ut på bete tillsammans med
böndernas kor. Men när raktningen hade gått laget runt
och det var klockans tullen kor, sände de ut en höll-
ning, som den dagen vakade alla kreaturen.

Trollkonan och hvarsäck.

Så beslutade far om, att där kom en poj och skulle ha till hvars. När han så kom mitt för skogsdjuren, så hörde ett fäntimmert inifrån backen: "Ta ^{vår} säck också hem." Och det gjorde pojgen. Och när han kom tillbaka till backen, stannade han. Men han hade suttit på trollens säck. Så kom trollkonan fram till skjutisen och luktade på säcken och så drog hon upp & ihop bägge händerna och ville inte ha den, för den luktade människa.

12.

< Phalträgen.

I Lavedal i P. Krumstad var pengar nedgrädda. Bya-
manna blev ena om att de skulle gräva efter skatten.
Men så satte de sig för, att de inte fick snacka eller geina
när de lag upp kistan, utan de skulle vara alldeles lyga. När
de så hade kistan bär och skulle lyfta upp den, så kom där
ett par möss och sprang över kistan och hade ett halmlars
efter sig, som de drog. Där var då en gubbe, som inte kunde
bräga sig, utan gav sig till att skutta det värsta han
kunde. Då lyfte kistan sig i luften, och en röst hördes från
kistan: "Ja om 100 år så kan ni gräva här igen, för då kom
mer vi igen". Och så försvann kistan. >